

CONCELLOS

AGORA

POLO ESPAZO PÚBLICO

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Qué é Ágora?

Unha rede de **acción institucional** a favor de considerar e valorizar o espazo público como un dereito fundamental da cidadanía.

Un dos seus fundamentos é que o espazo público forma parte substancial da vida das persoas como **escenario natural da vida colectiva**.

Os concellos que formen parte desta rede comprométense a **realizar políticas de recuperación dos seus espazos públicos e a fomentar as mobilidades alternativas nos seus termos municipais**.

Ágora está promovido e coordinado pola Deputación de Pontevedra a través da súa área de Mobilidade Alternativa e Espazos Públicos.

 **DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA**

Quen forma parte de Ágora?

Todos os concellos da provincia de Pontevedra que **así o desexen**, constituídos nunha rede de traballo, intercambio de experiencias e información, e liñas de acción común cara á revalorización do espazo público como eixe fundamental da calidade de vida nos ámbitos urbanos.

Para formar parte de **Ágora** os concellos tiveron que **compartir os principios Ágora** e asumir os seus compromisos.

A finais de 2020 xa se adheriron 54 concellos dos 61 da provincia.

- > Arbo
- > Baiona
- > Barro
- > Bueu
- > Caldas de Reis
- > Cambados
- > Cangas
- > A Cañiza
- > Catoira
- > Cerdedo-Cotobade
- > Covelo
- > Crecente
- > Cuntis
- > A Estrada
- > Forcarei
- > Fornelos de Montes
- > Gondomar
- > O Grove
- > A Guarda
- > A Illa de Arousa

- > Lalín
- > A Lama
- > Marín
- > Meaño
- > Meis
- > Moaña
- > Mondariz
- > Mondariz-Balneario
- > Moraña
- > Mos
- > As Neves
- > Nigrán
- > Oia
- > Pazos de Borbén

- > Poio
- > Pontearreas
- > Ponte Caldelas
- > Pontecesures
- > Pontevedra
- > O Porriño
- > Portas
- > Ribadumia

- > O Rosal
- > Salceda de Caselas
- > Salvaterra de Miño
- > Sanxenxo
- > Silleda
- > Soutomaior

- > Tomiño
- > Tui
- > Valga
- > Vilaboa
- > Vila de Cruces
- > Vilagarcía de Arousa

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Os antecedentes

A **Deputación de Pontevedra** destaca como unha das **administracións referentes a nivel estatal** en canto á recuperación do espazo público para as persoas nas súas actuacións na rede viaria provincial.

Iniciativas coma o ***Decálogo de criterios de intervencións nas estradas provinciais***, o **Plan Móvese**, a **Guía de espazos públicos e mobilidade amable**, as subvencións aos concellos para a elaboración de PMUS ou os camiños escolares... conforman as liñas de traballo previo, que agora queren consolidarse **exportándoseles aos concellos a través dunha rede estable de traballo municipal**.

 **DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA**

A misión de Ágora

A Deputación de Pontevedra, a través da nova área de Mobilidade Alternativa e Espazos Públicos, desexa **incentivar os concellos da provincia** para que adopten decisións políticas a favor da recuperación do espazo público dos seus ámbitos urbanos e da utilización das mobilidades naturais, alternativas ás motorizadas.

O obxectivo é que de aquí a xuño de 2023 os Concellos Ágora incrementen de forma substancial o espazo reservado para as persoas, os itinerarios peonís e os ciclables.

Temos por diante grandes retos, coma loitar contra a violencia viaria, a expulsión das persoas do espazo público ou o uso desmedido da **mobilidade motorizada** co consecuente **aumento da contaminación ambiental**, así como cumprir a Axenda Urbana 2030 e os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible aprobados pola ONU.

 **DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA**

Por que Ágora?

A denominación Ágora procede do grego *ἀγορά*, 'assemblea', de *ἀγείρω*, 'xuntar'. Tratábase da praza das cidades estado, os antigas polis, onde **adoitaba congregarse a cidadanía**.

Na ágora desenvolvíanse o comercio, a cultura e a política, en definitiva, a vida pública. Ágora é, polo tanto, **practicamente un sinónimo de espazo público**.

Utilizouse unha tipografía de fisonomía moi contemporánea, a Futura, levemente modificada no primeiro 'A' para simular o seu acento e crear o xogo semántico co adverbio "agora". Unha marca gráfica e un concepto acaídos para os Concellos polo Espazo Público.

 DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

O espazo público pos-COVID-19

Os recentes acontecementos relacionados coa crise sanitaria ocasionada pola COVID-19 evidencian a necesidade de contar con **espazos públicos de calidade nas nosas vilas e cidades**. Logo de meses de confinamento enténdese máis e mellor o espazo público como substrato para a vida pública e social, tanto na estancia coma na interacción.

A distancia física ou de seguridade non é distancia social, o ser humano necesita elementos e lugares de sociabilización.

Os retos de agora en diante serán como adaptamos o espazo público para que sexa posible manter a distancia de seguridade de 2 metros e como xerar espazos seguros para **garantir a distancia física** sen que iso implique distanciamento social.

os principios **Ágora**

 DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

1

O espazo público
é un dereito

2

As persoas
primeiro

3

Mobilidade
inclusiva

4

Autonomía
infantil

5

Mobilidades
alternativas

6

Espazos seguros

7

Hábitat
saudable

8

Espazos
amables e de
calidade

9

Actividade
económica de
proximidade

10

Mobilidade
sostible

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

PRINCIPIOS ÁGORA

1

O espazo público é un dereito

Un dereito ao mesmo nivel que a **sanidade** ou a **educación**. Toda persoa dun ámbito urbano de calquera dimensión ten dereito a dispoñer dun **espazo público de calidade** no que desenvolver a súa vida e as súas relacións sociais con seguridade.

É un deber das administracións **garantirle ese dereito** á cidadanía.

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

2

As persoas primeiro

Calquera actuación no espazo público terá como destinatarias prioritarias **as persoas** a partir dun **cambio de prioridades**. A finalidade será **garantir a mobilidade peonil**, que terá prioridade sobre outros modos de transporte na seguinte orde:

bicicletas, vehículos de mobilidade persoal (VMP), transporte colectivo e automóbil particular.

3

Mobilidade inclusiva

O espazo público é o **único que é de todas e todos**, sen distinción de raza, sexo, idade, condición social, capacidade física ou psíquica. **É obriga dos concellos** garantir a **acesibilidade universal** aos espazos públicos, promovéndoos como elementos de equidade e inclusión social. Atenderanse de maneira prioritaria as necesidades dos colectivos **máis vulnerables**:
nenas e nenos, persoas maiores e persoas con diversidade funcional.

4

Autonomía infantil

A integración da infancia é un elemento básico do proceso de **socialización** de nenas e nenos, polo que **devolverlles globalmente un espazo público seguro** debe ser un obxectivo de toda a sociedade. Os concellos promoverán a creación de **camiños escolares** seguros (como primeira medida de recuperación do espazo para a infancia), potenciarán a **presenza de nenas e nenos** nas rúas e prazas de **maneira autónoma** e establecerán canles de **participación infantil** na vida municipal.

5

Mobilidades alternativas

Promoverase a **movilidade natural e activa fronte á motorizada** tanto nos núcleos urbanos coma nos rurais, creando espazos de preferencia peonil nas rúas e prazas centrais das nosas **vilas e parroquias**. No ámbito rururano e interurbano construíranse itinerarios peonís e ciclables.

Fomentarase o **uso da bicicleta** na mobilidade cotiá como medio de transporte alternativo.

6

Espazos seguros

A **seguridade viaria será unha prioridade** nos concellos, que incentivarán políticas de acougado do tráfico a través da colocación de pasos peonís sobreelevados e redutores físicos de velocidade.

En todas as vías municipais en contornas de núcleos urbanos ou rurais **a velocidade máxima será de 30 km/h.**
Nos espazos públicos de preferencia peonil os vehículos autorizados terán unha **velocidade máxima de 10 km/h.**

7

Hábitat saudable

Reducir a presenza de vehículos motorizados e fomentar a mobilidade activa servirá para construír unha **sociedade máis saudable**. Os concellos, ademais de promover espazos amables e seguros para os desprazamentos cotiáns, fomentarán iniciativas para potenciar as **prácticas e os usos saudables entre a cidadanía, coma camiñar ou andar en bicicleta**.

8

Espazos amables e de calidade

Os concellos comprométense a que en todos os proxectos de intervención no espazo público se garanta un **espazo peonil amable e de calidade**, cun **itinerario continuo e libre de obstáculos** dun **ancho mínimo de 2,5 m** (preferentemente de **3 m**). Nos proxectos de itinerarios peonís e/ou ciclables (nos que se segrega da calzada) asegurárase tamén un **ancho mínimo de 2,5 m** (preferentemente de **3 m**). No caso de que esta solución sexa imposible ou desaconsellable, daráselle prioridade á **plataforma única** coas medidas de acougado de tráfico necesarias para protexer os colectivos máis vulnerables.

9

Actividade económica de proximidade

A potenciación do espazo público de calidade e a presenza de persoas nas rúas axudarán a fomentar o **comercio local**. Os concellos promoverán **actividades sociais, culturais, deportivas e de lecer no espazo público recuperado**, que, ademais, servirán como recursos turísticos.

PRINCIPIOS ÁGORA

10

Mobilidade sostible

Fronte á actual **crise climática** e tendo en conta os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible elaborados pola ONU e a Axenda 2030, os concellos promoverán a **redución do uso de vehículos motorizados**.

O espazo público tenderá a reducir a **contaminación ambiental** ou a estar **libre dela**.

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Ágora e os ODS, Axenda Urbana 2030

Os Concellos Ágora polo Espazo Público estarán aliñados coa nova Axenda Urbana 2030

Dos 17 Obxectivos de Desenvolvemento Sostible establecidos pola ONU, hai cinco que serán abordados directamente desde Ágora

3. Saúde e benestar

9. Infraestruturas con futuro sostible

11. Cidades e comunidades sostibles

13. Acción polo clima

17. Fortalecer os medios de execución e revitalizar a Alianza Mundial para o Desenvolvemento Sostible

Os compromisos da Deputación cos Concellos Ágora

- Impulsar iniciativas e programas de axudas en beneficio dos Concellos Ágora para proxectos de **recuperación dos espazos públicos** e de fomento das **mobilidades alternativas**.
- Xestionar a **captación de recursos externos** para mellorar o financiamento do proxecto, principalmente liñas de financiamento europeo para cumprir a Axenda 2030.
- Poñer á disposición dos concellos adheridos **persoal técnico especializado** para orientar e asesorar no desenvolvemento dos obxectivos marcados.
- Representación nas redes estatais **Cidades que Camiñan** e **Cidades pola Bicicleta**.
- Difundir **nacional e internacionalmente** os Concellos Ágora.
- Organizar **cursos, conferencias, exposicións e outras accións formativas**, e elaborar material impreso e audiovisual como soporte da comunicación.
- Impulsar accións de **sensibilización** nos centros educativos relacionados co espazo público, en colaboración cos concellos.

Os compromisos dos Concellos Ágora

- Incrementar os espazos públicos destinados ás persoas durante este mandato e crear infraestruturas de mobilidade alternativa (a pé e en bicicleta).
- Cumprir en todos os proxectos executados os principios Ágora, así como os publicados na **Guía de espazos públicos e mobilidade amable**, os criterios de intervención de espazos públicos (en redacción) e todos e cada un dos documentos que a propia rede acorde.
- Elaborar (ou ter elaborado) un **PMUS** ou un plan estratéxico semellante.
- Comprometerse a adoptar as medidas contempladas no devandito plan, segundo os prazos fixados nel.
- Proporcionarlle datos do Concello á Deputación para o tratamento da información e establecer un **cronograma** de traballo vinculado a obxectivos.
- Efectuar as **achegas económicas** que, no seu caso, se determinen.
- Designar unha ou un representante **político** e unha ou un representante **técnico** como responsables da participación municipal en Ágora.

CONCELLOS
AGORA
POLO ESPAZO PÚBLICO

Compromiso e misión

Incrementar de forma substancial o ESPAZO PÚBLICO para as persoas

 DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

FACULTADE
AGORA
Obxectivo

Contribuír á formación do ESPAZO PÚBLICO como un DEREITO desde unha perspectiva multidisciplinar

A

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

O BO URBANISMO

9 Abril Seminario 1

Espazo público como dereito

Conferencias:
JOSÉ FARIÑA
SALVADOR RUEDA
Coloquio:
CÉSAR MOSQUERA
ALFONSO GIL
ELENA BIURRUN

A BOA MOBILIDADE

21 Maio Seminario 4

As persoas primeiro

Conferencias:
OLE THORSON
PAULA TELES
Caso práctico:
JESÚS FOLE

O MEDIO HABITABLE

3 Setembro Seminario 7

Hábitat sociable

Conferencias:
JAN GEHL
MARÍA ÁNGELES DURÁN
IWAN BÄN
Caso práctico:
ÁNGEL GONZÁLEZ

A ECONOMÍA SUSTENTABLE

15 Outubro Seminario 10

Localidades atractivas

Conferencias:
JOSÉ LUIS GARCÍA DELGADO
MARÍA RUBERT DE VENTÓS
JEFF SPECK
Caso práctico:
YONATHAN CARREIRA
JESÚS GÓMEZ VIÑAS

23 Abril Seminario 2

Cidade dos 15' no territorio disperso

Conferencias:
CARLOS MORENO
ISABELA VELÁZQUEZ
RUBÉN CAMILO LOIS
Caso práctico:
VALERIO GONZÁLEZ SOMOZA

4 Xuño Seminario 5

O tráfico necesario

Conferencias:
FERNANDO NEBOT
DANIEL MACENILLE
MERCEDES LLOP
Caso práctico:
JAIME RUIBAL

17 Setembro Seminario 8

Hábitat saudable e biodiverso

Conferencias:
MARÍA PURIFICACIÓN NEIRA
JOSEP SELGA
Coloquio:
ADOLFO BALOIRA VILLAR
JUAN JOSÉ GARCÍA COTA
ISABEL AGUIRRE DE ÚRCOLA

28 Outubro Seminario 11

Inclusión social

Conferencias:
ZAIDA MUXI
MÀRIUS NAVAZO
ANXO QUEIRUGA
Caso práctico:
PAULO FONTÁN

7 Maio Seminario 3

Espazos amables, seguros e inclusivos

Conferencias:
PAU AVELLANEDA
IZASKUN CHINCHILLA
MATEUS PORTO
Caso práctico:
ANDREA OTERO

18 Xuño Seminario 6

Mobilidades alternativas

Conferencias:
ALFONSO SANZ
JOSÉ CARPIO PINEDO
Coloquio:
SILVIA CASORRÁN
MARTÍN BARREIRO
FERNANDO NEBOT

1 Outubro Seminario 9

Hábitat xogable

Conferencias:
FRANCESCO TONUCCI
MARTA ROMÁN
ANA ROSA SÁNCHEZ VÁZQUEZ
Casos prácticos:
MARTÍN BARREIRO
MARÍA MASAGUER

12 Novembro Seminario 12

Reactivación local

Conferencias:
AMANDA BURDEN
MIGUEL ANXO FERNÁNDEZ LORES
Conclusiones
Clausura

Acto oficial de clausura

 DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Graduación de 124 técnicas e técnicos Ágora

Premios de fotografía sobre o espazo público

Concurso de fotografía

dividido en categorías que se corresponden con cada un dos dez principios da Rede Ágora

 DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

PREMIOS DE FOTOGRAFÍA SOBRE O ESPAZO PÚBLICO

 **DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA**

SUBVENCIONES ÁGORA

Liña de subvencions

Un dos compromisos que adquire a Deputación de Pontevedra é impulsar iniciativas, liñas de subvencións e programas de axudas dirixidas aos concellos adheridos de menos de 50.000 habitantes para proxectos de recuperación do espazo público e de fomento das mobilidades alternativas. Para cumprir este compromiso, a Deputación de Pontevedra, desde a área de Mobilidade Alternativa e Espazos Públicos, convoca unha liña de subvencións con dous eixes diferenciados: promover a redacción de proxectos de mobilidade amable e de recuperación de espazos públicos no ámbito municipal e realizar obras neste ámbito nos concellos de menos de 50.000 habitantes adheridos á rede.

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Establécense dous eixes subvencionables

- **Eixe 1**: redacción de proxectos de mobilidade amable e recuperación de espazos públicos

O Concello poderá obter unha subvención máxima de 50.000,00 € para redactar o proxecto. O importe total do financiamento será de ata un máximo do 90 % do valor de redacción.

- **Eixe 2**: execución de obras para mobilidade amable e recuperación de espazos públicos

O Concello poderá obter unha subvención máxima do 20 % do orzamento base de licitación das obras, ata un importe máximo de 100.000,00 €.

A liña de subvención relativa aos proxectos e ás obras de mobilidade amable e recuperación de espazos públicos no ámbito municipal, que será sufragada na súa totalidade pola Deputación de Pontevedra, estará dotada de **2.435.000,00 €**. A redacción de proxectos (eixe 1) contará con 1.250.000,00 €, e a execución de obras que favorezan a mobilidade amable e a recuperación de espazos públicos (eixe 2), con 1.185.000,00 €.

ACTUACIONES ÁGORA

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Exemplos

Actuacións de recuperación do espazo público no ámbito municipal, para devolverllelo ás persoas e permitir a implantación de formas de desprazamento máis sostibles (a pé e en bicicleta), comparando o antes e o despois mediante imaxes

antes

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

despois

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

antes

Rúa da Guardia

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

despois

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

antes

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

despois

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

antes

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

despois

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

antes

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

despois

debemos GARANTIR
o DEREITO ao ESPAZO PÚBLICO como escenario fundamental da VIDA COLECTIVA

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

Pazo provincial. Avda. Montero Ríos, s/n - 36071 / Pontevedra / +34 986 80 41 00

 DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA